

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kaptják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2. sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtávkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsógon Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Bocskay-tér. intézendők

88

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 20 k., féloldal 10 k., negyed oldal 5 korona. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10°/o-al, egész éves hirdetőknél 15°/o-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. — Apróhirdetés szavonként 5 fillér. — Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Dr. Ványolós Miklós.**

Mire fektessük a fősúlyt, ha eredményesen akarunk méhészkedni?

Ez a kérdés ugyancsak fogós kérdésnek látszik. Távolról, közlőrl, általában és részleteiben is.

Hiszen ennek helyes megoldása közgazdaságunk ma már egyik meglehetősen jelentékeny és kormányaink részéről is elismerésre méltóan gondozott gazdasági ága továbbfejlesztésének, sőt virágzásának kulcsát volna hivatva kezünkbe adni.

Eppen azért a felvetett kérdés sem új keletű már. A megélhetési viszonyok súlyosbodása által kényszerítve mindenféle gazdasági ág iparkodott az idők folyamán termelését fokozni, jövedelmét a lehetőségig növelni. Ebben a küzdelemben nem maradhattak el a méhészek sem. Régebbi idő óta figyelhetjük már azt az erélyesebb és tevékenyebb munkásságot, amely hivatva volna a méhészkedés hasznát emelni. Ennek kapcsán elődeink is sokszor felvetették már a kérdést, hogy mire fektessük a fősúlyt, ha eredményesen akarunk méhészkedni?

Kutatták, latolgatták, vitatták azokat a módokat, módszereket és tenni valókat, amelyek hivatottak volnának a méhészkedés eredményességét elősegíteni, fokozni és biztosítani.

A vélemények természetesen meglehetősen különbözők voltak. Sokféle jó és kevésbé jó tanács, útmutatás, hasznos és okszerű, de téves, sőt káros tanítás is látott napvilágot.

Különösen eltért méhészeink nézete egymástól abban, hogy mit jelöljenek meg a többi, különben szintén fontos követelmény mellett a sikeres méhészkedés legelső alapfeltételül.

A sok közül csak három irányt akarok felemlíteni.

Voltak, sokan voltak, még vezető-méhészeink közül is, akik a jövendelő méhészkedés egyedüli és föltétlenül üdvözítő titkaként a kaptár-szerkezet célszerű megoldását hirdették. Nem vonom kétségbe ennek föltétlenül számottévo jelentőségét, elismeréssel is adózom e nézet eszményi harcosainak, de nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy e tábor fő-fő zászlóvivői maguk is kaptár-feltalálók, vagy legalább is kaptárkészítők voltak. A méhészet fejlődésére mutat, hogy ez a kérdés ma már az ől jogosan megillető helyén kerül tárgyalás és elbírálás alá.

Voltak és vannak sokan, akik a sikeres méhészkedés legelső alapfeltételét a helyes kezelésben látják és hirdetik. És a méhészek e csoportja elvitathatatlanul szép eredményekre hivatkozhatik. Bizonyosságául annak, hogy a méhészgazdaság fejlődését olyan oldaláról istápolják, amely határozottan elsőrangú fontosságú.

De ha igaz az, aminthogy végeredményében tényleg igaz is, hogy minden út Rómába vezet, igaz az is, hogy nem ez a legfőbb út arra, hogy méhészetünk óhajtott legnagyobb virágzásához vezessen. Hogy miért? Majd reátérek.

Lássuk előbb a méhészek harmadik, ha talán nem is a legkevesebb tagból álló, de mindenesetre a legnagyobb csöndben dolgozó és sajnos, még csak kezdő eredményekkel dicsekedhető csoportját.

E csoport a méhlegelő fejlesztését írta zászlójára. E csoportnak is megvannak a maga zászlóvivői és lelkes vezérei, de mintha ezeknek harci készségéből, talán éppen eszméik igazának tudatában, hiányoznék az elkerülhetetlen harci lárma, az érvényesülés határozott vágya és eszméik árkon-bokron keresztül való diadalra juttatásának eltökélt szándéka.

A létfenntartás, az életküzdelem vásári zajában nyugodtan, csendesen dolgoznak, abban a biztos tudatban, hogy a fejlődés természetes folyamata előbb-utóbb az általuk hirdetett igazság ismeretéhez vezet a méhésztársait.

Ahol nincs, ott ne keress. Ha nincs megfelelő méhlegelő, ha nincs virág, nincs nektár, nem telnek meg mézesbödöneink, nincs méz, hiába kezeljük méheinket bármilyen módszer szerint. Lehet bármilyen szorgalmas, bármilyen tulajdonságokkal bíró méhesaládunk, bármilyen kipróbált, tényleg jó rendszerű és jó készítésű méh lakásban, kezelhetjük azt bármilyen szakavatottan és bármilyen ügyesen, ha a méhlegelő gyöngé, ha a méhlegelő silány, bizony gyöngé, bizony silány lesz a gazdálkodásunk eredménye is. Legföljebb csak tengődhetünk, de valamire való hasznot nem igen mutathatunk fel.

Ezzel szemben hacsak valamennyire elfogadható lakásokban és csak valamennyire hozzáértően kezeljük is a szorgalmas munkára teremtett kis méhecskéinket, jó méhlegelő mellett vigan örvendhetünk a gyönyörű eredményeknek.

Úgy vagyunk méheinkkel, mint avval az embertársunkkal, aki például kitűnően ért a sütés, főzés tudományához. Hetedhétországra szólhat a híre, óriási jövedelmet húzhat azért, mert a legényencebb császári vagy királyi ház asztalára kerülnek remekművei, ha megvonjuk tőle a vaját, húst, zsírt, lisztet és a hasonló szükségességeket, éhen veszhet nagy tudása dacára maga a mester is. Míg vele ellentétben lucullusi ebédet találhat élénk az afrikai pálma-erdők legeslegfeketébb tündére, ha rendelkezésére bocsátjuk a hozzávalókat.

A méhészgazdaság a méhek kezelése tekintetében a haladás elég magas fokán áll már, úgyhogy, hála Istennek, e tekintetben a gazdaság nemcsak kielégően meg van alapozva, hanem jogosult reményeket kelthet bennünk további fejlődését illetőleg is.

Sajnos kedvezőtlenebb a méhlegelő fejlesztésének a kérdése. A méhlegelő területe és értéke nemcsak hogy nem fejlődik, hanem a folyók szabályozásával, a vadvizes területek csökkentésével, az erdők irtásával, a rétek feltörésével, a szántóföldeknek az aratás után való hamaros felszántásával, egyre-másra veszít régi jelentőségéből.

Pedig, pedig talán — bár egy cseppet sem akarok

évvél elvenni a kezelés mikéntjének rendkívül nagy horderejű fontosságából — a méhlegelő kérdése, ha talán — megengedve még ezt is — csak kevéssel is, mégis csak fontosabb volna a kezelés kérdésénél.

Mert ha nincs méhlegelő, hiábavaló a legkiválóbb kezelési módszer, nem tudunk mézet termeltetni. De ha jó a méhlegelő, kezdetlegesebb készültséggel is szép eredményeket érhetünk el. Sőt, ha jó a méhlegelő, a nyomában járó eredmények mindig több és több hívet szereznek a méhészetnek; azok számának szaporodása pedig természetszerűleg maga után vonja a kísérletek, megfigyelések, tapasztalatok eredményeinek gazdagodását és ennek kapcsán a kezelés fejlődését is.

Utalok e helyütt a méhgazdasághoz hasonlóan kisebb gazdasági ágának, a selyembogár tenyésztésnek az utóbbi években hazánkban felmutatott nagy eredményeire. Gondolkozzunk csak egy kissé rajta! Valjon azokat a sok szegény ember anyagi helyzetét javító, a nemzetgazdaságra hatalmas befolyást gyakoroló eredményeket a selyembogarak szervezetének, szokásainak, kezelésének minden háttérbe szorító ismertetése, vagy inkább kiérdemelt céltudatos és lelkes munkásság eredményezte-e, amelyik az eperfák ültetését, gondozását és védelemben való részesítését a legnagyobb odaadással és eréllyel szorgalmazta?

Okuljunk ebből és fejlesszük a legodaadóbb munkássággal a méhlegelőt!

Kérdés már most, hogy van-e erre módunk és terünk?

Bizony, bizony van a méhlegelő fejlesztésére elegendő módunk és túlon túl sok terünk, csak akaratra és végrehajtó munkára van égető szükségünk.

Mennyi, de mennyi olyan hely van, ahol manapság dudva, értéktelen gyomnövény, haszontalan bozót, tüskés bokor uralkodik. Szakadékok, anyagárok, források mente, kerítések melléke, patakok, folyók, vadvizek partja, a kertek vége, árkok partja, a mesgyék mennyi, de mennyi lefoglalható és értékesíthető területet kínálnak a méheit szerető gazdának. A kakukfű, fehér mustár, izzóp, mézkerep, zsálya, borago, vadrepce, kigyózsizs, búzavirág, tisztessű, boglárka, kökörcsin, atracél, phacelia és társaik hogyan onthatnák e területeken az isteni nektárt.

Réljeink, legelőink, kaszálóink feljavításával kapcsolatban szaporíthatnók azokon a megfelelő (a herefélék, mézkerep, baltacín, nyúlzapúka, réti zsálya stb.) virágos növények mennyiségét, amivel nemcsak méheinken segít-

hetnének, hanem köztudomás szerint ízletesebbé, zamatosabbá, táplálóbbá tehetnők állatállományunk táplálékát is.

A takarmánynövények közül a lóherének, lucernának, hükkönynek, de különösen a baltacimnek előnyben való részesítésével nagyon sokat lendíthetünk méhecskéink helyzetén is. A baltacimet, mert igénytelen, a talajban nem válogalós és mert emellett a hereféléknél tápdúsabb, virágzása pedig dús, hosszabb időtartamú és sok nektárt is fejleszt, a mezőgazdák és a méhészek legkiválóbbjai egyértelműleg dicsérik.

A szorosan vett gazdasági növények közül a borsó, lencse, bab, uborka, tök, dinnye, dohány, mák, stb. jó méhlegelőt adó növények. A napraforgó, dinnyésünk, kukoricásunk, krumpliföldünk körül valóságos kincses bányát nyújt kis ápoltságainknak.

Virágos kertünk területe is megérdemli, hogy méhészeti tekintetből nagyobb súlyt helyezzünk rája. Távolítsuk el onnan az értéktelenebb újdonságokat és helyezzük vissza régi jogaikba, vagy legalább biztosítsunk megfelelő helyet az illatos csodatölcsérnek, a levendulának, rozsmaringnak, bazilikumnak, fodórméntának, a méhfűnek, a gyűszűvirágnak, a zsályának, izsópnak, rezedának és a többi mézontó társaiknak.

De a méhlegelőt a fűnemű növényeknél hatékonyabban tápláló fák és cserjék ültetésére is sok helyünk kínálkozik.

Hiszen városaink, falvaink utcái, terei, templomaink, iskoláink, tanyaházaink környékei még nagyon sok helyütt kopárak. A szép, nagy országutak melléke sincs még mindenütt fásítva. A kisebb közutak, magánutak szinte sóvárognak egy-egy fa után, amely gyümölcsével, fájával hasznos hajthatna környezetének, árnyat nyújthatna a fáradt munkásnak és kiadós asztalt teríthetne méheinknek is.

Temetőink se gyakorolnának reánk olyan komor, viaszatlan benyomást, ha azokat mondjuk például szép hatalmas hársfák környékeznék.

Gazdasági udvarunkban is elérne egy-egy szép fa, amely az egyébként úgysem használható területet értékesítő és baromfiainknak is hűs helyet, védelmet nyújtaná a nap forró sugarai elől.

A vízmósásos helyek megkötésére, a víz elleni védekezések céljaira keresve keresetten sem találunk alkalmasabbat a fánál.

Források mellékét, patakok partját, birtokhatárain-

kat, düllőinket mi sem jelölheti kellemesebben, mint a fa vagy cserje. Kertjeink útvonalaikat célszerűen szegélyezhetjük egres- vagy ribizli-bokrokkal. Kertünk végében jól tenyészhetnek a mogyoró, málna stb. cserjék.

De a felsoroltakon kívül hány és hány hely van, ahol még legalább egy-egy fa elfér.

Mint jó méhlegelőt nyújtó fákat, a többiek közül fel-
említem a gyümölcsfákat, a hárs, az akác, a virágos kőris, a juhar, a szil, a virágos fűz, a gesztenye, a bálvány, nyár, éger, gyertyán fákat és a díszfák közül a japán ákácot és a koelreteria paniculátát. A cserjék közül a mandula, mogyoró, som, egres, ribizli, málna, kőkény, licium cserjéket, a vadrózsaféléket és mint futót, a vad-szőlőt.

Nem szándékozom ezúttal ezeket illetőleg a méhlegelő fejlesztésére részletesebb tervezetet és irányítást adni. A méhészeti szakkönyvek és szaklapok kimerítették már a hasznosabbnál hasznosabb tanácsokat. Válogathatunk belőlük.

Fő alapelvünk legyen a fejlesztést illetőleg, hogy különösen akkor kiadós a méhlegelő, ha igen sok az ugyanabban az időben virágzó egy és ugyanazon fajta virág.

Szaporítsuk ezért különösen a főhordás virágait, mert az akkori kedvező körülmények azok kihasználását sokszor minden reményünket meghaladó módon elősegíthetik.

Ugyanígy erősítendőek a mellékhardási időszakok virágai is, de ezek mellett legyen gondunk a közöttük lévő időközök kitöltésére is, nehogy méheink ekkor a már begyűjtött készlet fogvasztására legyenek kényszerítve.

Ha idejekorán virágot szolgáltató virágokról is gondoskodunk, akkor megvetjük az alapját annak, hogy méhcsaládjaink idejekorán felerősödjenek, aminek alapján azután eredményesen használhatják ki külső munkálkodásuk időszakát.

Természetessége miatt szinte fölöslegesnek tartom megemlíteni, hogy a mézelő fák, cserjék, növények természetére (a talajt, éghajlatot, kezelést illetőleg) és a körülményeinknek legmegfelelőbbeket kell választanunk.

Természeténél fogva minden méhcsalád szorgalmas. Azzá lett a hosszú évezredek alatt történt természetes kiválódása következtében. A lusta, a tunya elveszett a lét-fenntartás küzdelmeiben.

Csak a mi előrelátásunkon és beosztásunkon múlik tehát, hogy méhecskéink természetadta szorgalma és ipar-

kodása minél szebb eredményeket mutathasson fel, hogy méhecskéink gyűjtési ösztöne minél jobban érvényesülhessen.

Nem vagyok az az ember, aki vizet prédikál és bort iszik, nem is akarom magamat példaként mutogatni, de nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy én a magam részéről megteszem a lehető a méhlegelő fejlesztésére.

Engedje a Magyarok Istene, hogy az a lelkesedés és egyszerűség, amely ebben az irányban engem vezet, minél több méhésztársam szívében és lelkében visszhangra találjon! Vajha minél többen vennék odaadó pártfogásukba ezt az ügyet, vajha minél többen és minél többen iparkodnának minden lehető elkövetni a méhlegelő fejlesztésére!

Az elmúlt esztendőök szomorú eredménye lanúságot tehet arról, hogy csak a kellően fejlesztett méhlegelőben található fel számadásaink alapját, fáradságunk jutalmának, a méhészet virágzásának legfontosabb alapfő-tételét.

Takács Gyula.

Természet szerinti méhészet.

— Irta: Chorus Iván. —

Az elmúlt év nevezetes lesz a méhészet történetében. Akár csak egy epidémia vonult volna át rajta, halomra hulltak el a családok éhen. Méhesek állanak üresen, majd 50—60% veszteséggel. Különös azonban, hogy a pusztulás csak a ládakaptárokat sújtotta, míg a paraszt kassokat nem.

Erről a különösnek látszó jelenségről kívánok értekezni.

A méh mint rovar ősidők óta nem változott meg faji mivoltában, legfeljebb tájonként alkalmazkodott a klímához. Az ember háziállattá tette, de időtlen idők óta az ember volt kénytelen a méh természetéhez alkalmazkodni és nem megfordítva. Az újabb kor felfedni igyekszik a méh élet-titkát, ami tagadhatatlanul sikerült is, de ez a mesterkedés oly szertelenségekbe csapott át, hogy holnap a méh mint hasznos hozó megszűnt lenni. Igen, mert mindenre volt gondunk, csak arra nem, hogy mi szükséges legfőképpen a méh tökéletes fejlődéséhez. Tudjuk pedig, hogy az általános nyugalmat is az állandó fészek-meleg követeli. Sem egyiket, sem másikat nem ad-

tuk meg nekik. Első sorban az állandó fészek-meleggel foglalkozom.

A méh a kaptárban akkor érzi magát jól és akkor képes tökéletesen fejlődni, ha legalább is 20 C fok meleget tud állandóan fenntartani. A paraszt kasban képes erre, a ládakasban nem. Miért? A légnemű testek mechanikája felállít egy törvényt a hevített lég kiömléséről, mely szerint egy zárt edény nyílásán a meleg levegő hatványozott erővel tör ki, hogy a külső hidegebb levegővel kiegyenlítődjék, s amennyiben a zárt edény falát egyenlő nyomással ostromolja, az ott talált legkisebb nyíláson is kitör.

A természet gondoskodott a méh részére segítő anyagról, hogy lakóhelyén talált réseket eltömje, beragassza, s így az ő természetének megfelelő állandó meleget biztosítsa. Ez a propolisz.

A mai méhészkedési eljárás, hogy mennyiben respektálja ezt az elvitázhatatlan követelményt, más alkalmammal fogom részletezni.

Érintenem kell még egy természeti törvényt, ami szintén a méh elemébe vág.

A hőcsere az állati testek életfolyamatában fontos szerepet játszik.

Az állati testek melege a környező levegővel érintkezve állandó hőveszteséget szenved s minél lehültebb a környező levegő, a hőveszteség annál nagyobb.

A hőveszteséget az állatok táplálkozás útján tartják fenn, ha tehát a hőveszteség nagymérvű, azt csakis erősebb táplálkozás útján pótolhatják.

A méhcsalád az ő nagy tömegével végzi azt a hőfejlesztést, amit más állati testek egymaguk végeznek, ennél fogva áll benáluk az állandó nyugalom iránti követelmény.

Minthogy úgy az állandó hő követelménye a méhcsaládnak, valamint az általános nyugalom szeretete több oldalról kíván megvilágosítást, a keretes kaptárt és a kúpborító paraszt kaptárt fogom jövő értekezéseimben fejtegetni, rámutatva mindkét kaptár előnyére és hátrányára.

A most felhozott természeti törvények máris sejteni engedik azt, hogy ennek figyelembe nem vétele a méhészetnek kiszámíthatatlan károkat okoz, innen származik aztán az a minden oldalról elismert tény, hogy a ládakaptár haszon dolgában nyomába sem léphet a parasztkasnak.

Rámutatván a fennálló bajokra, amit a szertelen ke-

zelési módok teremtettek meg, céloom az, hogy végre belátván hibáinkat, a jövő méhészetét az okszerűsített paraszt kassal oda tereljük, ahol a méhészet valódi kincs bányánkává váljék és se drága időnk, se pedig pénzünk veszendőbe ne menjen.

Május a méhesben.

Ha az áprilisi időjárás annyira kedvező volt, hogy a méhek minden akadály nélkül fejlődhettek, s annyira gyarapodtak, hogy a családok mindenike jó erőben van, szép kilátásoknak nézhet elébe a méhesgazda.

Május ugyanis a mézhordás első hónapja, amikor méheink a gyümölcsfákról már nagyon sok mézet gyűjthetnek, de fejlődnek, nyílnak már más mézelo fák és növények virágai is.

Itt az ideje tehát, hogy a költő-tért bővítsük, vagy, ha az már a család népessége miatt ki volna bővítve, a méz-tért megnyissuk, hogy a behordandó friss méznek elég helye legyen.

A méztér megnyitását úgy kell eszközölnünk, hogy a költő-térből 2—3 érett fiasításos keretet fölteszünk a méztérbe elől, s helyét üres kiépített lépcs kerettel pótoljuk. A méztérbe tett fiasításos keretek után üres lépeket helyezünk, miután a fedődeszkákat eltávolítva, helyüket Hanemann-féle ráccsal fedjük el.

Ha a mézelo oly bő, hogy a méztért hamar betöltik a méhek, s már a méz befedelezését is megkezdették, pergethetünk. De vigyáznunk kell, hogy ne pergezzük ki az egész mézkészletet. Inkább maradjon lépszmézünk is a bekövetkezhető szükség idejére.

E hónapban a családok már az anyabölcsők építését is megkezdik, megkezdődik a herefiasítás is, melyet lehetőleg korlátozzunk. A hónap vége felé már itt-ott rajok is jelentkeznek, s ezért befogására és elhelyezésére készülünk el idejekorán, nehogy az utolsó percben kapkodnunk kelljen.

Neveltessünk az erősebb családoktól elvett fiasításból tartalék-anyákat. Az elvénült, gyengén petező anyákat cseréljük ki fiatal anyákkal.

E hónapban az erősebb családokból mürajt is készíthetünk, s az ilyen korai mürajokból életrevaló családok lesznek.

A méhest és környékét tartsuk tisztán.

Pusztítsuk a viaszmosoly lepkéit és álcáit, ne tőrjünk a kaptárak aljdeszkáin semmi hulladékot, melyben a viaszmosoly petéi kikélhetnek.

Riasszuk el a méhes környékéről a méhek ólálkodó ellenségeit, mert azok a gyakori háborgatás következtében a méhestől elszöknek.

Az itatóból a víz sohase hiányozzék.

A napviaszolvasztót állítsuk ki s az idős, eltöredezett lépeket, viasztrömelékeket tegyük bele, hogy kiolvadjon.

Építtessünk a méhekkel műlélapokon új sejteket. Egyszerűen májusban kell gondolnunk mindenre, mert amit most elmúlasztunk, nehezen pótolhatjuk később.

S. Bálint.

A kis tetszhalottak.

Sok szép reményt vált fel a csalódás, virágos kikeletet a tél hava.

És készült, fenyegetett, próbálkozott nap-nap után, a havasokat be is takarta vastag lepellel. Mindenki fázott, vissza szedte a téli ruháit, s csakugyan reggelre fehér volt minden.

Hó borította a kinyílt barackot, a korai szilvák halványzöld levelei közt fáztak a kis fehér bimbók.

Hajlott az ág a nehéz hó alatt, s még mind hullott, mintha nem is akarna soha megállani.

De a hőmérő nem szállott fagypontra, 2—3, később 6 fok meleget mutatott, bár szállott volna, hisz a gyümölcs, sőt a pálma is kibír 30 hideget, de e ragyogó hó 60 megre is kicsalta a kis méheket.

Kiröpültek, hogy eltemesse őket.

Neki röpültek a virágos ágnak, de illat helyett a hó hideg lehe fogadta.

Még himport is szedett egyik-másik a fűzről, de a kaptárhoz visszatérve, megdermedt tagokkal hullott le.

Megálltam.

Elgondolkodtam.

Bánat fogta el szívemet. Házi jelszavunk: «Magad uram, ha szolgád nincs», de e jelszó mellett nem tudok megbirkózni a hó eltakarításával.

Szénatörekkel nem szórhatom föl az egész helyet, fűvet teremni tőle az ásott földem.

És mind több a kiröppenő méh, mind több a kis halott.

Nem szabad kimenni! Oktalan kis méh!

Lecsuktam a kijáratokat, de hogy hiányt ne szenvedjenek, s legyenek is elfoglalva, gyorsan mézet melegítettem, kissé fölhigítottam egy kis lisztet jól eidörzsölt mézzel, hogy csomós ne legyen, összeelegyítettem s betöltöttem az etető poharakba, üvegekbe, mert nincs ám mindenütt Ziebold-üveg, meg más drágaság, de jó a használaton kívül álló pohár és a törpe befőttes üveg.

Elvoltak látva.

Most aztán a parányi sírgödröket kerestem föl. Belemélyedt kis testök 5 cm.-re is, a puha hó könnyen olvadt a tőlük átvetti testi melegtől.

Egy Hanemann rács darabkával kiszedegettem. Sok volt, ni itt is, ni ott is egy mélyedés, egy sír, egy halott.

De nem, reményem volt életre kelthetni, hisz nem áll oly hamar be a halál náluk, mint a dermedés.

Ahányat csak láttam, mind kiszedtem. Egy-egy csomócskával beszaladtam, meleg konyhán szitára téve a reájok tapadt hó csakhamar leolvadt, a víz lefolyt, s ők éledni kezdtek. Csak alig látszott az első mozgás, aztán rázogatták megmerevült tagjaikat. A potroha is megkezdte rendes mozgását.

De nem várhattam a teljes megerősödést, akkor az ablakra csaptak volna, hanem egy nagy uborkás kánába papírt terítettem, a hideg üvegtől megvédendő őket. Beállítottam egy melegített, mézzel töltött lépet, s szépen besöpörtem a már erősödő méheket.

Míg éledtek, új csoportot szedtem össze. Egy kis raj kitelt volna az összegyűjtöttből.

Hiába tanítja báró Berlepsch, báró Ambrózi és sok más, hogyan hintsük föl a havat a méhes előtt, rázzuk le a fákról, söpörjük le a fedeleket, mert különben a kiröppenő méheket megvakítja a hó, mégis csak a szükség tanít a legjobban.

S a tetszhalál után milyen hálásan zümmögtek szegénykék, míg felderült az idő, s a nap melege eltakarította a vakító havat, s ők örömmel szállhattak meleg rabságukból kedves otthonukba.

Hona.

ELADÓ 2 drb íókarban lévő, 9-es szalmával burkolt lapozó kaptár, Donát-út 188. sz., **ö.zv. Halász Istvánnénál.**

Különfélék.

Tekintetes Szerkesztőség! Tarnovszky Márton méhész a napokban felkeresett bennünket és felajánlotta mézét megvételre, mivel a vevő, kinek mézét szállította, azt nem akarta átvenni.

Tekintve, hogy ezen cég ellen már több esetben került fel panasz, tisztelettel felkérjük Önöket, hogy a méhészek, valamint a tisztességes kereskedelem érdekében, a mellékelve küldött adatokat b. lapjukban közölni kegyeskedjenek.

A vonatkozó eredeti levelek, valamint egyéb okmányok birtokunkban vannak, az adatok valóságáért tehát kezességet vállalunk.

Magunkat továbbra is szíves figyelmükbe ajánlva, vagyunk kiváló tisztelettel. Méh magyar méhészek értékesítő szövetkezeté.

«Kalocsavidéki mézexport cég alatti levelezőlapon. Budapest, 1912 december 17. Tek. Tarnovszky Márton úrnak, Ambrózfalva. Válaszolja ma vett levelére, közlöm, hogy mézét megveszem a jelzett áron, a 130 korona, a szükséges kannákat pedig az ünnepek után elfogom küldeni, bérmentve az Ön címére. Kérem majd a mézet utánvétellel elküldeni a Józsefvárosi pályaudvarra irányítva. Így hát az üzlet megkötve, kérem addig is türelmét, míg kannáim kiürülnek s elküldhetem. Tisztelettel vagyok (bélyegző) Csillon Tódor, Baross-tér 20.»

«Kalocsavidéki mézexport cég alatti levelezőlapon. Budapest, 1913 február 7. Tek. Tarnovszky Márton úrnak, Ambrózfalva. Vettem b. sorait, melyekre közlöm, hogy a kannákat annak idején elküldötte raktárnokom, de tévesen más szállítónak, mire csak a napokban jöttem rá, így hát kérem szíves elnézését ezen hibáért. A kannákat pedig küldöm e héten okvetlenül, így hát a méz is jöhet bennük. Tisztelettel (bélyegző) Csillon Tódor, Baross-tér 20.»

Ezen levelek alapján a méz 7 kannában, 343 kg. súllyal, 1913 február 16-án lett feladva Csillon Tódor címére, Baross-tér 20., a Józsefvárosi pályaudvarra 109.50 korona utánvétellel gyorsárúképen. Február 22-én a pályaudvar értesítette a feladót, hogy címzett nem jelentkezett a méz átvételére, mire Tarnovszky felszólította Csillont a méz kiváltására, de eredménytelenül. A pályaudvar március 1., március 11. és végül április 1-én értesítette feladót, hogy mivel címzett a méz átvételére nem jelentke-

zett, intézkedjen küldeménye felett, különben el fog árvereztetni. Tarnovszky ez utóbbi értesítésre feljött Budapestre. A Kalocsavidéki mézexportnál azt a felvilágosítást kapta, hogy Csillon Tódor a cégnek üzletvezetője volt, de megszökött, s hogy a cég a Csillon által rendelt mézet nem veszi át. Tarnovszky kénytelen volt mézét saját pénzén kiváltani és mivel időközben a méz ára lényegesen lejjebb szállt, a mézet 110 korona áron eladni. Tarnovszkynak ez ügyből kifolyólag a következő vesztesége volt:

Árkülönbözet a méznél	61.20 K.
Fekbér és postaköltség	27.76 K.
Budapestre és visszautazási költsége, 3 napi itt tartózkodása	50.— K.
Összesen	<u>138.96 K.</u>

A méhtermékek feldolgozásáról. Özv. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona úrnőnek a «Házi mézestészták és méhtermékek házi feldolgozásáról» írott füzetének második része nem rég jelent meg, amelyben a városi és falusi gazdasszonyok egyaránt megtalálhatják, jó ízük mellett szapora mézestészták készítemi módjait. A két füzetnek az ára, postaköltséggel együtt 70 fillér csupán, mely összegnek postautalványon való leküldése ellenében a szerző a füzeteket azonnal megküldi. Cim: Özv. Kremnitzkyné-Fröhlich Ilona, Kolozsvár, Donát-ut 3. szám.

Méhészek liizparancsolata. 1. Felső kijáró nyílású méh-lakásokat használj. 2. Méheidet szélmentes, árnyas helyen tartsd. 3. Méhcsaládokat egymástól távol, egyenként, vagy kis csoportokban állítsd. 4. Haneman-rácsot ne használj. 5. Múlépért pénzt ne sajnáld. 6. Tartaléklépeket gyűjts. 7. Méh-lakásokat, környékét tisztisd; pókhálótak ne tőrj. 8. Erős családokat tarts, gyengéket egyesítéssel segítsd. 9. Méhészegyletbe tagnak jelentkezz. 10. Méhészeti könyveket, lapokat szorgalmasan olvasgass. *Csenő Vencel*, földbirtokos.

A felsőcsernátoni méhészkör beszámolója

(Folytatás és vége.)

Ez év tavaszára is kért a méhészkör vezetősége részint közvetlen, részint az Erdélyrészi Méhészegyesület útján, amelynek tagja a földmívelésügyi miniszteriumtól 6—7 ezer közönséges akác és 1000—1500 drb. japán akácot

ingyen azaz fuvarköltéség megtérítése mellett A kapandó közönséges akác nagy részét az omladékos és növényzet nélküli, temető pad oldal, valamint a községet kettészelő vízmosástól szenvedett patak partjaira; a japán akácot a templom oldalba, virágos kertekbe és sirokra diszcserjeként való kiültetése kedvezményes áron s a mennyiben lehet ingyen osztjuk ki minden községi lakosnak. Ilyen módon többszörös célt érünk el, mert az omladékos, vízmosásos helyeket megkötjük később az által méheink legelőjét tetemesen javítjuk.

Hogy azonban több hasonló a községnek is javát szolgáló törekvéseinket végrehajthassuk anyagilag kellene méhészkörünkkel s illetve annak pénztárát megerősíteni.

Örömmel adom tudomására a gyűlésnek azt is, hogy a múlt év augusztus havában rendezett kolozsvári országos méhészeti kongresszuson méhészkörünk szűk anyagi viszonyai dacára is (pergetett mézzel) résztvett és kiállítási diszoklevelet nyert.

Visszatérve a község fekvésére, terület nagyságára és nevelést nyújtó viszonyaira, szakértő méhészek véleménye szerint 1500—2000 méhcsalád még jövedelmezőleg tenyészthető lenne községünkben. De hisz érthető is, mert ha a dolgozó méhek legnagyobb mézelési röptávolságát 3 kilométernek vesszük és így a község központjából képzetben három km. sugaru kört húzunk, úgy, ezen kör ca 4000—4800 kat. hold rét gyömölcsös erdő s részben szántó területet zár be.

Talán ha nem is érné el a közel jövőben méhtörzseinknek száma az 1500 ezeret, de egy év tized alatt a jelenlegi méhtörzseink száma megötszörösödve csak 5—600-ra gyarapodnék és méhcsaládonként az 1911. évi átlagunk szerint csak 12 kram fölösleget veszek, ugyanis 60—70 mázsa mézet produkálhatnánk.

Adja az Isten, hogy tervünk ne csak meddő törekvés, hanem rövid időn belől elért cél legyen s kis méhészkörünk másoknak is buzdító például szolgálva, elősegítője legyen önmagunk és szép magyar hazánk méhészetének.

Böloni Antal,

okl. gazda, méhészköri elnök.

35.084/XI.—4. szám.

Pályázati hirdetés.

Az okszerű méhészet ismertetése és terjesztése céljából a vasuti alkalmazottak részére: Szegeden, Szatmárnémetiben és Kaposvárott folyó évi július hó 1—18. és július hó 22-től augusztus hó 8-ig terjedő időközökben méhészeti tanfolyamokat fogok tartatni.

Mindenik tanfolyamra 35—35 hallgató vétetik fel s a résztvevők az államvasutak ottani nevelő- és tápintézeteiben díjtalanul lakást és ellátást kapnak.

A tanfolyamon az okszerű méhészet gyakorlati és elméleti ismeretein kívül a résztvevők a kaptárkészítést is tanulni fogják, s a tanfolyam tartama alatt önmaguk által készített kaptárokat és kisebb kezelési eszközöket a tanfolyam végeztével adományként magukkal vihetik.

A tanfolyamon résztvenni szándékozók felhivatnak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványukat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez címezve, legkésőbb egy hónappal a látogatni szándékolt tanfolyam kezdete előtt nyujtsák be.

Budapest, 1913 április 2.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

35.375 XI.—4. szám.

Pályázati hirdetés.

Az okszerű méhészet ismertetése és terjesztése céljából Sárospatakon az állami tanítóképző intézetnél földmives gazdák részére folyó évi május 23-tól június 9-ig és június 12—29-ig terjedő időtartam alatt két méhészeti tanfolyam tartatik.

Mindenik tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel s a résztvevők az említett intézetben nyernek oktatást és a tanfolyam tartama alatt 2 korona napidíjban részesülnek annak ellenében, hogy élelmezésükről és lakásukról maguknak kell gondoskodniok. A résztvevők ezenkívül felvételkor III. osztályon való utazásra érvényes félárú

vasuti jegy váltására szóló igazolványt is kapnak s az utazási költség másik fele pedig a tanfolyam sikeres befejeztével térítetik meg.

A tanfolyamon a kaptárkészítést is tanítani fogják s a résztvevők a tanfolyam tartama alatt sajátkezüleg készített kaptárokat és kisebb kezelési eszközöket a tanfolyam végeztével adományként magukkal vihetik.

A résztvenni szándékozók felhivatnak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványukat a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve az I. tanfolyamra május 20-ig, a II. tanfolyamra pedig június 1-ig nyujtsák be.

Budapest, 1913. április 22.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Tartalom: Mire fektessük a fősúlyt, ha eredményesen akarunk méhészkedni? Takács Gyula. — Természet szerinti méhészet Chorus Iván. — Május a méhesben. S. Bálint. — A kis tetszhalottak Ilona. — Különfelék. — A felsőcsernátoni méhészkör beszámolója. Bölönj Antal. — Pályázati hirdetémények.

Méh és méz

Dezsői János nagyméhészetében, Söhàton, tulszaporodás miatt 50 erős méhcsalád **eladó,** családonként 30 korona (országos méretű kaptárban). Eladó továbbá 400 kiló prima minőségű **pergetett és csemegeméz** is. Bővebbet az eladónál.

Kallap János villanyerőre berendezett mézeskalács- és viasz-műipara oo

ARAD, Deák Ferenc-utca 6. sz. (Saját ház.)

Ajánlja saját készítményü szavatolt tiszta viasz mülépeit, tetszés szerinti méretekben, kg.-ként 5-20 kor Igazolt méhészegyesületi tagoknak 20 fillérrel olcsóbb.

Méz eladás és vétel nagy- és kicsinyben.

Telefon 863'